

Nr 519

Av herr **Hedlund m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till byggande och underhåll av vägar.

(Lika lydande med motion nr 439 i Första kammaren)

Utvecklingen på transportväsendets område kännetecknas bl. a. av en stark ökning av den allmänna trafikvolymen samt av att en allt större andel av den samma överföres från andra kommunikationsmedel till landsvägstransporter. För ökningen av landsvägstrafiken svarar i första hand det ökade antalet privatbilar, men även godstransporterna sker numera i större utsträckning än förr per landsväg. Speciellt gäller detta de kortare godstransporterna, vilka i betydande grad överflyttats från järnväg till landsväg. Vad det gäller virkestransporterna, vilka i vissa delar av landet utgör en betydande del av trafikvolymen, noteras bl. a. en ökad övergång från flottning till landsvägstransport. En fortsatt utveckling i denna riktning, dvs. mot ett ökat ianspråktagande av landsvägarna för såväl gods- som persontrafiken kan förutses.

Detta ställer givetvis stora krav på det allmänna och enskilda vägnätet. Med den betydelse transportkostnaderna har för vårt näringsliv och dess konkurrensmöjligheter inte minst på exportmarknaden är det emellertid betydelsefullt, att ett gott vägbestånd kan åstadkommas och upprätthållas. Inom ramen för tillgängliga resurser har under det senaste decenniet skett en betydande upprustning av vägnätet, även om den bl. a. från näringslivssynpunkt dock inte kunnat bli så omfattande som det varit önskvärt.

I årets statsverksproposition föreslås anslagen till den statliga, kommunala och enskilda väghållningen bli uppräknade till 1 166,5 miljoner kr., vilket i jämförelse med innevarande budgetår innebär en ökning med sammanlagt 140 miljoner kr. På de olika väganlagen fördelar sig denna ökning så att anslaget till vägunderhållet höjes med 40 miljoner kr. till 415 miljoner kr., anslaget till vägbyggandet på landsbygden med 60 miljoner kr. till 440 miljoner kr., anslaget till gatuunderhållet med 8 miljoner kr. till 67 miljoner kr., anslaget till gatubyggandet med 30 miljoner kr. till 185 miljoner kr., anslaget till enskilt vägunderhåll med 1 miljon kr. till 25,5 miljoner kr. samt anslaget till enskilt vägbyggande med 1 miljon kr. till 14 miljoner kr. Denna ökning om sammanlagt 140 miljoner kr. till vägväsendet kan i och för sig synas stor, men på underhållssidan har dock betydande utgiftsbehov inte kunnat tillgodoses. En dylik restriktivitet i anslagen

till underhåll kan resultera i en viss nedslitning av det redan investerade vägkapitalet.

Även vad det gäller vägbyggnadssidan måste konstateras att stora behov av ytterligare investeringar föreligger. Endast genom ianspråktagande av de för beredskapsarbeten tillgängliga medlen har den aktuella vägplanens investeringsram, dvs. vägplanen med ett års försening, kunnat upprätthållas. Beredskapsarbetenas koncentration till vissa delar av landet innebär, att stora omfördelningar av anslagen måst företagas mellan länen. Detta förhållande torde i sin tur ha medfört att, särskilt i Syd- och Mellansverige, vägupprustningarna inte kunnat ske i den takt som förutsatts i gällande vägplan.

Anslagen för budgetåret 1962/63 avser vägupprustningen kalenderåret 1963. Särskilt på grund av den vid 1961 års riksdag genomförda höjningen av skatt på bensin och brännolja kommer emellertid tillgången på s. k. bilskattemedel att öka med betydande belopp redan under 1962. Detta kunde i och för sig ge utrymme för en intensifierad — och välmotiverad — vägupprustning även innevarande kalenderår. Denna upprustning kunde i så fall finansieras på tilläggsstat för innevarande budgetår. Det rådande arbetsmarknadsläget talar emellertid emot en sådan åtgärd.

Vad det gäller *budgetåret 1962/63* anser vi att såväl den ökade tillgången på bilskattemedel som det stora behovet av vägbyggnad och underhåll motiverar något ökad anslagstilldelning i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har som nämnts för budgetåret 1962/63 föreslagit en höjning av anslaget till vägunderhåll från 375 till 430 miljoner kr. Bl. a. anför väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att vissa trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder såsom t. ex. siktförbättringar inte kunnat utföras i tillräckligt omfattning samt att många vägar på grund av eftersatt dikning förlorar sin bärighet under tjällossningen varvid skador i beläggningen uppstår. Även detta kan antas leda till minskad trafiksäkerhet och dessutom ökade underhållskostnader. Det är vidare angeläget, att oljegrusverksamheten intensifieras — särskilt med hänsyn till de lägre underhållskostnader beläggning av denna art medför. Likaså finns betydande behov av förnyelsearbeten på redan belagda vägsträckor för att en förslitning av vägkapitalet inte skall ske. En nedprutning av det begärda anslaget med 15 miljoner kr. (till 415 miljoner kr.), vilket föreslås av Kungl. Maj:t, kan bl. a. med hänsyn till vad ovan anförts beträffande den ökade tillgången på bilskattemedel inte sägas vara av den ekonomiska angelägenhetsgrad, att man bör riskera ökad nedslitning av vägbeståndet. Anslaget bör därför enligt vår mening utgå i enlighet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag, dvs. med 430 miljoner kr. innebärande en ökning från innevarande budgetår med 55 miljoner kr.

Bidraget till byggande av vägar och broar föreslår Kungl. Maj:t höjt i förhållande till innevarande budgetår med 60 miljoner kr. från 380 till 440 miljoner kr. Av denna höjning föreslås, att 40 miljoner disponeras för en särskilt angelägen upprustning av vägnätet i norrlandslänen. Vi tillstyrker denna »special-

destination», men med hänsyn till de konsekvenser detta måste få för vägbyggandet i övriga delar av landet anser vi att det sammanlagda anslaget bör höjas med ytterligare 10 miljoner kr., dvs. med 70 miljoner kr. till 450 miljoner kr. Det torde få ankomma på väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att närmare pröva fördelningen av den föreslagna höjningen i enlighet med vad ovan anförts.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen vid behandling av sjätte huvudtiteln måtte besluta

I. att till Vägunderhållet (p. 12) för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 430 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen,

II. att till Byggande av vägar och broar (p. 13) för budgetåret 1962/63 anvisa ett mot automobilskattemedlen avräknat reservationsanslag av 450 000 000 kr., att fördelas i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1962

Gunnar Hedlund

Lars Eliasson
i Sundborn

Nils G. Hansson
i Skegrie

S. G. W. Wahlund

Sven Vigelsbo

Per Svensson
i Stenkyrka

Gustaf Svensson
i Vä

Nr 520

Av herr **Jönsson** i Ingemarsgården, om bibehållande av överrevisorsinstitutionen för väg- och vattenbyggnadsverket.

(Lika lydande med motion nr 441 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1962

Elias Jönsson
i Ingemarsgården
